

саме доросла людина має розуміти, що відбувається з дитиною і як їй допомогти;

- уміє дозувати міру свого втручання в особисте життя учня;
- може дозувати ступінь своєї активності, розподіляти увагу між усіма дітьми найоптимальнішим способом;
- здатний змінюватися у мінливому світі і змінювати світ на краще;
- не вдається до демагогічних гасел, не підмінює справу словами, а робить її надійно, з повною віддачею [3, с. 44–45].

Якщо ми не здатні виплекати такого вчителя, то школі й суспільству загалом не допоможуть жодні перебудови, гасла, матеріальні заохочення, найкращі концепції та програми.

Література

1. Освітні технології / За ред. О.М. Пехоти. – К.: «А.С.К.», 2002. – 255 с.
2. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 616 с.
3. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 335 с.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Гвоздецька Г.В., Кропивницька Л.М. (Дрогобич)

Сучасні соціально-екологічні перетворення і прагнення скоріше подолати кризову ситуацію в Україні неможливі без фахівців високої кваліфікації в будь-якій галузі діяльності, а особливо в педагогічній, де помилки і відсутність професіоналізму коштують особливо дорого. Тому якість підготовки спеціалістів є гострою проблемою багатьох навчальних закладів і насамперед педагогічних. Що і пропонується в документах Болонського процесу.

Інтеграція України в Європейський освітній простір вимагає приведення моделі, структури, змісту вищої школи, а також критеріїв і методик оцінювання знань студентів, якості професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців до загальноєвропейських вимог. Першочерговим у досягненні відповідності стандартам Європейської системи освіти, яка виходить із знань, умов та навичок випускника Вишу, є впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу та системи об'єктивного контролю знань студентів.

Організація модульно-рейтингової системи навчання майбутніх вчителів хімії на кафедрі хімії Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка дає змогу ефективно здійснити перехід до кредитно-модульної технології навчання та наближення до європейської системи залікових одиниць.

При впровадженні кредитно-модульної системи організації навчального процесу було проведено методичну роботу із технології вивчення хімічних дисциплін. Найважливішим, на нашу думку, завданням, при впровадженні кредитно-модульного навчання, є побудова модульних програм навчальних дисциплін. Змістовне наповнення модулів проводилось з використанням принципу інтеграції знань, оскільки головна мета сучасної вищої освіти, згідно

вимог Болонського процесу, є формування гармонійного фахівця, який володіє цілісною системою знань, умінь, навичок. Структура і зміст кожного модуля визначаються кафедрою. Поділ навчального матеріалу на модулі вноситься до робочої навчальної програми дисципліни. Студент на початку семестру отримує візитку навчальної дисципліни, яка містить: структуру курсу, кількість кредитів, кількість модулів та зміст кожного модуля, форми навчання, перелік лабораторних робіт, які входять до модульної атестації, методика і критерії оцінювання поточної роботи студента під час семестру, перелік індивідуальних навчально-дослідних завдань, критерії оцінювання поточної успішності студентів, які навчаються за індивідуальним навчальним планом, список рекомендованої літератури.

Оцінювання результатів поточної успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначаються кафедрою (колоквиуми або співбесіда з лектором курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, активність на практичних або семінарських заняттях, участь в олімпіадах та наукових конференціях). Лабораторний практикум виділяється в окремий модуль.

Модульне вивчення курсу хімічної навчальної дисципліни і систематичний контроль дозволяє студентам рівномірно розпоряджатись своїм позааудиторним часом протягом семестру для самостійної роботи, а рейтингова система контролю знань стимулює працювати не тільки систематично, але й активно та якісно, бо рейтингова оцінка за курс може бути заліковою. Під час проведення контролю знань увага звертається не тільки на засвоєння теоретичних питань, а й на вміння студентів проводити експериментальні дослідження. Індивідуальне навчально-дослідне завдання як складова частина залікового кредиту з курсу навчальної дисципліни є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчально-дослідницького характеру.

В процесі навчання за модульно-рейтинговою системою надаємо перевагу самостійній роботі студента під керівництвом викладача, що сприяє систематичності роботи студентів з навчальним матеріалом, обумовлює необхідність логічно мислити, робити самоаналіз поставленої проблеми та самостійно шукати шляхи її вирішення. Функція викладача таким чином змінюється від традиційного інформаційного контролю до консультативно-координуючої.

За кредитно-модульною системою організації навчального процесу самостійна робота студента серед інших видів організаційних форм навчання починає відігравати якісно нову роль. Самостійна робота переходить з динамічної, другорядної форми навчання у ранг провідних і стає поруч з лекцією і лабораторними заняттями. Самостійна робота все більш розглядається як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у бібліотеках, навчальних кабінетах, лабораторіях, або домашніх умовах.

Для організації самостійної роботи студента за кредитно-рейтинговою системою навчання з хімічних дисциплін нами видано навчально-методичний комплекс хімічних дисциплін (в електронному варіанті), який містить усі складові модулі: програму, текст лекцій, питання для самоконтролю знань, методичні вказівки до лабораторних і практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, які містять як перелік теоретичних питань, так і розрахункові задачі; теми індивідуальних завдань, курсових та дипломних робіт з кожного предмету.

Новий рівень кадрової підготовки фахівців вищої школи вимагає створення принципово нових технологій формування професіоналізму. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій набувають особливої актуальності для хімічної освіти, оскільки саме хімія, будучи наукою абстрактною, оперує уявними поняттями (атом, молекула, хімічна реакція), що суттєво

ускладнює сприйняття даного предмету. Оволодіння знаннями та вміннями використання інформаційно-комунікаційних технологій є важливою складовою професійної підготовки майбутніх вчителів. Здобуття освіти європейського рівня в галузі хімії потребує використання сучасних комп'ютерних технологій, тому актуальним є питання впровадження сучасних комп'ютерних технологій для належного інформаційного забезпечення навчального процесу у вищій школі.

У процесі оцінювання навчальної діяльності студентів тестування – один із найефективніших сучасних засобів діагностики. Досвід використання тестування студентів показує, що у зв'язку зі специфікою хімічних дисциплін при вивченні більшості курсів тести повинні містити як завдання закритого типу з множинним вибором відповідей, так і завдання відкритого типу.

Підвищення якості професійної компетентності майбутніх вчителів хімії вимагає удосконалення навчально-виховного процесу, особливо посилення практичної підготовки з методики і техніки хімічного експерименту. Хімічний експеримент є одним із найважливіших засобів навчання, оскільки сприяє активізації пізнавальної діяльності, виховання стійкого інтересу до предмету та виступає важливою умовою формування уявлень про практичне застосування хімічних знань. Експериментальна робота сприяє глибокому та міцному засвоєнню теоретичних знань, практичних умінь та навичок, формуванню високого рівня професійної майстерності та творчого підходу до практичної діяльності майбутнього вчителя хімії.

Таким чином організація навчального процесу на нинішній день базується на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного і методичного забезпечення.

Одне з основних завдань вищої школи – підготовка спеціаліста високої кваліфікації, конкурентноздатного на ринку праці, компетентного не тільки в своїй професії, але й в суміжних областях, здатного до постійного професійного росту.

Література

1. Положення "Про кредитно-модульну систему організації навчального процесу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка"./Розроб. Кишакевич Ю.Л., Шубак М.І., Блажків В.С., Козак Т.М. – Дрогобич, 2005р., 43 с.

УЧАСТЬ СТУДЕНТСТВА У КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛІВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗНАЧУЩІСТЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Гриньова М.В., Боловацька Ю.І. (Полтава)

Формування особистості – це цілеспрямований процес виховання особистості та соціалізації індивіда, у якому відбувається становлення у людини високої морально-психологічних якостей, суспільної свідомості [2].

Фізичні якості, психічні процеси, темперамент, риси характеру, здібності людини, її потреби, інтереси та ідеали мають своєрідні індивідуальні особливості, які і є тим особистісним «Я», за яким пізнають, характеризують й оцінюють особистість. Таким чином, культурно-дозвіллева діяльність – це специфічна, багатогранна, цілісна система, упорядкована сукупність взаємо-